

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717011013
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8717011013.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a JUDr. Petra Tobiaša na neverejnom zasadnutí konanom dňa 01.03.2022 v Prešove takto

rozhodol:

Podľa § 320 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku na podklade odvolania obžalovaného L. X. **z r u š u j e** rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 4T/65/2017 z 19.08.2021 v celom rozsahu.

Podľa § 280 ods. 2 Tr. poriadku trestnú vec obžalovaného L. X., nar. XX.XX.XXXX v W., bytom Z. XXX, okr. L., pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a), písm. d) Tr. zákona s poukázaním na § 138 písm. d) a § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, ktorý mal spáchať tak, že

- dňa 14.08.2016 v čase okolo 18.30 hod. na presne nezistenom mieste v obci Z., okres Poprad, cestou od čerpacej stanice, po predchádzajúcom incidente s maloletými deťmi, obžalovaný zastavil vlastné osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia Combi, evidenčné číslo L. XXX S. pri maloletom L. B., nar. XX.XX.XXXX, jazdiacom na bicykli, kričal na neho a opakovane žiadal držaním ho za telo, aby nastúpil do jeho vozidla, čo poškodený mal. L. B. napriek svojmu nesúhlasu v obave urobil, kde ho L. X. na tomto vozidle zaviezol na dresu svojho bydliska v obci Z., kde musel maloletý L. B. na pokyn obžalovaného L. X. zodvihnúť svoje ruky a oprieť ich o plot danej nehnuteľnosti a takto ho obžalovaný L. X. dvakrát udrel dáždnikom po chrbte s tým, že ho následne pustil domov, čím mu spôsobil na chrbte modrinu bez potreby lekárskeho ošetrenia,

p o s t u p u j e

Okresnému úradu Poprad, ktorý by ju mal prejednať ako priestupok.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 4T/65/2017 z 19.08.2021 bol obžalovaný L. X. uznaný vinným zo zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a), d) Tr. zákona s poukázaním na § 138 písm. d) a § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 14.08.2016 v čase okolo 18.30 hod. na presne nezistenom mieste v obci Z., okres Poprad, cestou od čerpacej stanice, po predchádzajúcom incidente s maloletými deťmi, obžalovaný zastavil vlastné osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia Combi, evidenčné číslo L. XXX S. pri maloletom L. B., nar. XX.XX.XXXX, jazdiacom na bicykli, kričal na neho a opakovane žiadal držaním ho za telo, aby nastúpil do jeho vozidla, čo poškodený mal. L. B. napriek svojmu nesúhlasu v obave urobil, kde ho L. X. na tomto vozidle zaviezol na dresu svojho bydliska v obci Z., kde musel maloletý L. B. na pokyn obžalovaného L. X. zodvihnúť svoje ruky a oprieť ich o plot danej nehnuteľnosti a takto ho obžalovaný L. X. dvakrát udrel dáždnikom po chrbte s tým, že ho následne pustil domov, čím mu spôsobil na chrbte modrinu bez potreby lekárskeho ošetrenia,

za čo mu bol podľa § 183 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 2 Tr. zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 51 ods. 1 a § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona podmienene odložený s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe a podľa § 51 ods. 2 Tr. zákona mu bola určená skúšobná doba na 1 rok, pričom podľa § 51 ods. 4 písm. j) Tr. zákona mu bola uložená i povinnosť zúčastniť sa v skúšobnej dobe na psychologickom poradenstve.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení, ktoré zdôvodnil dodatočne prostredníctvom obhajcu. V ňom po rekapitulácii výrokov napadnutého rozsudku vyslovil, že odmieta vinu, pretože je nevinný. Súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav, pričom nebral do úvahy dôkaznú núdzu zo strany obžaloby, vrátane naplnenia obligatórnych znakov skutkovej podstaty zločinu podľa § 183 Tr. zákona. Okolnosti uvedené obžalobou sa nepreukázali ale dokazovaním sa na hlavnom pojednávaní vyvrátili. Súd pri rozhodovaní vychádzal z výsledkov prípravného konania, ktoré bolo od začiatku chaotické v rozpore s vyhľadávacou zásadou, zásadou stíhania len zo zákonných dôvodov, zásadou voľného hodnotenia dôkazov a zásadou zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Podkladom pre rozhodnutie súdu bolo rozhodnutie Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/110/2016 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2To/17/2019. Napokon orgánom činným v trestnom konaní a ani súdu sa nepodarilo odstrániť dôvodné pochybnosti a bola na súd podaná obžaloba. Práve výpovede svedkov nekorešponujú s faktami uvedenými v obžalobe. Predovšetkým sa počas dokazovania odstránili dôvodné pochybnosti o tzv. násilí alebo hrozbe bezprostredného násillia, čo vyvrátili nielen svedkovia ale aj samotný poškodený I. X.. Bolo preukázané zo strany poškodeného, že mu osobnú slobodu neobmedzil, ale dobrovoľne nastúpil do vozidla s vedomím otca a doviezol ho na určené miesto, o ktorom poškodený vedel. Žiadny úder dáždnikom, ako sa hovorí v skutkovej vete, sa nestal. Ani z jedného dôkazu vykonaného v konaní pred súdom to nevyplývalo. Trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 Tr. zákona sa dopustí ten, kto inému bez oprávnenia bráni užívať osobnú slobodu. Toto však dokazovanie na hlavnom pojednávaní úplne vylúčilo. Bránením v užívaní osobnej slobody je taký zásah do osobnej slobody, ktorým sa znemožňuje alebo obmedzuje voľný pohyb človeka a zároveň mu bráni o svojom pohybe slobodne rozhodovať. K tomuto však z jeho strany voči poškodenému X. nedošlo. Nie je tak žiadny dôkaz v podobe výpovede svedkov, či už P. W., H. X., Z. X., T. X., L. R. a tiež poškodeného I. X., ktoré by preukazovali jeho vinu. Konflikt riešil verbálne a túto situáciu chcel riešiť aj s otcom poškodeného X.. Poškodený I. X. bol totiž pri incidente, v ktorom P. W. surovo dobil jeho syna T. X.. Nemal akýkoľvek dôvod akokoľvek ubližovať poškodenému. Práve naopak, celú vec chcel riešiť jedine formou dohovoru s otcom poškodeného.

V celej veci neexistuje jeden jediný svedok, ktorý by mohol akokoľvek potvrdiť, že videl a počul, že poškodeného ťahal za ucho, že napriek nesúhlasu musel nastúpiť poškodený do auta, že musel zdvihnúť ruku na plot, že dostal dáždnikom po chrbte. Tieto priame dôkazy v podobe výpovedí na hlavnom pojednávaní absentujú. Sú tu preto zrejmé markantné dôvodné pochybnosti o skutkovej vete v obžalobe, ktorá sa vôbec nepreukázala a je v rozpore s ustanovením § 183 ods. 1, 2 Tr. zákona a jednotlivými typovými znakmi tohto trestného činu. Súd nebral do úvahy zásadu „in dubio pro reo“, v pochybnostiach v prospech obžalovaného, ktorej použitie prichádza do úvahy vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce a spravodlivé rozhodnutie. Práve v tejto veci pochybnosti trvajú a dokazovaním sa nepreukázali fakty uvedené v obžalobe. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6To/5/2015 a 6To/11/2018 a vyslovil, že sa nachádza v právnej neistote kvôli neefektívnemu a zdĺhavému konaniu už 6 rokov, pričom okresný súd vôbec nezohľadnil vykonané dôkazy, predovšetkým to, že svedkovia vypovedali na súde v jeho prospech. V ďalšom rozobral zavinenie vo forme úmyslu s odkazom aj na ustálenú judikatúru, zásadu voľného hodnotenia dôkazov so záverom, že zo strany konajúceho súdu došlo k podstatným chybám v konaní, ktoré súd nijako neodstránil, sú tu prítomné pochybnosti o skutkových zisteniach, a súd sa nevysporiadal s jeho argumentáciou a nijako ju nevyvrátil a nepreukázal opak jeho výpovede. Má za to, že vzhľadom na absenciu objektívnej stránky skutkovej podstaty zločinu obmedzovania osobnej slobody, vrátane kauzálneho nexusu, a absenciu subjektívnej stránky bolo od začiatku voči nemu vedené trestné stíhanie v rozpore so zákonom, preto navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu alebo rozhodol sám vo veci tak, že ho oslobodí spod obžaloby prokurátora.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania obžalovaným ako osobou na to oprávnenou krajský súd, nezistiac dôvody zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc pritom i na chyby odvolaním nevytýkané, pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1, a zistil, že odvolanie je dôvodné.

V prvom rade odvolací súd preskúmal správnosť postupu konania, ktorý predchádzal napadnutému rozsudku konštatujúc, že neboli zistené podstatné chyby konania, pre ktoré by bolo nevyhnutné napadnutý rozsudok zrušiť. Obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa ku skutku kladenému mu obžalobou za vinu, mal možnosť vyjadriť sa aj k vykonávaným dôkazom a navrhovať ich ďalšie vykonanie, pričom v rámci záverečnej reči a posledného slova mohol predložiť argumentáciu o svojej nevine. Tieto zistenia spolu s vyhodnotením ďalších postupov obsiahnutých v spise vyhodnotil odvolací súd ako súladný so zákonom bez porušenia práva na obhajobu obžalovaného.

Konajúci súd vykonal dokazovanie podľa pravidiel stanovených procesným predpisom, preto o vykonané dôkazy mohol opierať svoje skutkové zistenia. Z nich vyvodil skutkové závery ustálené vo výroku o vine, že „obžalovaný mal opakovane žiadať držaním za telo mal. L. X., aby nastúpil do jeho vozidla, čo poškodený maloletý napriek svojmu nesúhlasu v obave urobil“, ktoré ale nezodpovedajú procesu dokazovania.

Z výpovede poškodeného L. X. na hlavnom pojednávaní takáto okolnosť, aby nastúpil do auta za použitia násilia zo strany obžalovaného (držaním ho), nevyplýva a nevyplýva ani z jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá bola prečítaná na hlavnom pojednávaní, keďže svedok sa odchyľil od svojich tvrdení v jeho skoršej výpovedi. Obsah výpovede poškodeného je rozvedený aj v odôvodnení napadnutého rozsudku v znení „vtedy ho vyzval, aby si sadol do auta, nechcel to urobiť, postavil sa k autu, obžalovaný mu otvoril dvere a on musel nastúpiť do auta“. Je síce faktom, že svedok V. W. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že obžalovaný chytil l. za rameno a jemne ho postrčil do auta, čo je ale v rozpore s jeho výpoveďou z prípravného konania, ktorá prečítaná na hlavnom pojednávaní nebola. V nadväznosti na existenciu rozporov odvolací súd dáva do pozornosti aj výpoveď poškodeného L. X. z prípravného konania, v ktorej sám za prítomnosti prokurátora aj psychológa povedal, že „on sa iba postavil k jeho autu, potom prišiel on, L. X., otvoril mi dvere a musel nastúpiť do auta“. Aj napriek položeniu sugestívnej otázky zo strany vyšetrovateľa „To znamená čo, aj ťa nejakou násilím vtiahol do vozidla?“ poškodený odpovedal, „Nie, som si sám sadol“.

Takýto diametrálny rozdiel v tvrdeniach o tej istej okolnosti poškodeného L. X. a svedka V. W. nemôže zakladať preukázanie skutkovej okolnosti „obžalovaný mal opakovane žiadať držaním za telo mal. L. X., aby nastúpil do jeho vozidla, čo poškodený maloletý napriek svojmu nesúhlasu v obave urobil“. Sú tu dôvodné pochybnosti o použití násilia obžalovaného vo vzťahu k poškodenému pri nastupovaní do auta, keďže poškodený to poprel nielen pri svojom výsluchu v prípravnom konaní ale aj na hlavnom pojednávaní. Tieto pochybnosti už nie je možné ďalším dokazovaním objasniť, preto pri hodnotení tejto skutkovej okolnosti bolo potrebné použiť zásadu in dubio pro reo.

Ak teda nebolo použité násilie zo strany obžalovaného pri nastupovaní poškodeného do auta, ale poškodený v obave nastúpil do auta, pričom túto obavu možno vyvodiť nielen z autoritatívneho správania sa obžalovaného, ale aj zo znalosti poškodeného, že obžalovaný je kamarátom jeho otca, potom absentuje zákonný znak žalovaného zločinu obmedzovania osobnej slobody „bez oprávnenia bránil inému užívať osobnú slobodu“. K tejto dokazovanej okolnosti napokon odvolací súd dodáva i to, že za agresívne správanie obžalovaného vo vzťahu k svedkovi V.W. bol obžalovaný odsúdený. Motívom obžalovaného, ktorý prikázal poškodenému L. X. nastúpiť do auta dôrazným spôsobom, bolo riešiť fyzický útok poškodeného na jeho syna s otcom poškodeného, ktorý je jeho kamarátom, k čomu obžalovaný vypovedal na hlavnom pojednávaní a ktorú okolnosť potvrdil nielen poškodený L. X., ale aj svedok T. X., otec poškodeného, s ktorým obžalovaný telefonoval a požiadal obžalovaného, aby mu doviezol syna domov.

Predovšetkým absencia dôkazu o použití násilia pri nastupovaní poškodeným do auta a prezentované úvahy pri hodnotení obsahu dokazovania k tejto skutkovej okolnosti viedli odvolací súd k záveru, že

objektívna stránka zločinu obmedzovania osobnej slobody nebola naplnená v jej základnej skutkovej podstate a preto tento skutok nemôže byť posúdený ako žalovaný trestný čin.

Podľa názoru odvolacieho súdu nebola preukázaná ani skutková okolnosť „maloletý musel na pokyn obžalovaného zdvihnúť svoje ruky a oprieť ich o plot a takto ho obžalovaný dvakrát udrel dáždnikom po chrbte... spôsobil mu na chrbte modrinu“. Na dvore obžalovaného, kde k tomuto konaniu malo dôjsť, bol prítomný svedok P. R. a tento nevidel, aby obžalovaný udrel po chrbte poškodeného a aby poškodený musel oprieť ruky o plot a držať ich tak 5 minút, ako to vypovedal poškodený v prípravnom konaní. Výpovede T. X. a H. X. nepotvrdili vyjadrenie ich syna I. X., aby tento mal mať v rozhodnom období modriny na chrbte, svedkyňa A. X. sa iba vyjadrila, že syn I. mal niekde na boku malú modrinu, čo nezodpovedá lokalizácii popisovaného úderu dáždnikom. K ujme na zdraví nebol vykonaný žiadny iný dôkaz, ktorý by objektivizoval spôsobenie poranenia na chrbte poškodeného. To spochybňuje záver o existencii modriny na chrbte poškodeného ako následku po opakovaných úderoch dáždnikom.

Hodnotenie dokazovania konajúceho súdu nepovažuje odvolací súd za súladné s ustan. § 2 ods. 12 Tr. poriadku. Na strane 5 rozsudku konajúci súd totiž prezentuje záver, že obžalovaný pokračoval v útokoch proti maloletému I. X., ktorého považoval za ďalšieho útočníka proti jeho synovi a ktorého napriek ukončeniu nedorozumenia medzi deťmi verbálnymi prejavmi, agresivitou a použitím fyzickej sily dostal do svojho auta, pričom konajúci súd ale nevysvetlil, na základe ktorých dôkazov a skutočností z nich plynúcich tento záver vyvodil. Konštatovanie, že výpovede svedkov A. X. a M. X. sú tendenčné len preto, že preukazujú dobré vzťahy medzi nimi a obžalovaným, nemá svoj racionálny základ najmä za situácie, ak menovaní svedkovia neboli priamymi účastníkmi konfliktu a k veci vypovedali len na základe sprostredkovaných informácií, hoci poškodeným bol ich syn I..

Podľa názoru odvolacieho súdu ani znalecké závery neboli prezentované v súlade s obsahom znaleckého posudku. Znalčka totiž okrem konštatovaných záverov konajúcim súdom na strane 5 odôvodnenia napadnutého rozsudku k osobnosti poškodeného uviedla i to, že správanie poškodeného je ľahkovážnejšie, so sklonom k vedomému klamstvu, emocionálna oblasť prekrýva racionálnu a boli uňho zaznamenané aj agresívne tendencie. Vo vzťahových väzbách je nielen závislé a egocentrické, ale aj vzťahovačné nastavenie. Uvedeným posúdením osobnosti poškodeného sa ale konajúci súd nezaoberal vo vzťahu k tým jeho tvrdeniam, ktoré nie sú dôkazmi objektivizované. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že nespochybňuje výpoveď poškodeného v celom rozsahu, ale so zreteľom na sklon k vedomému klamstvu a k vzťahovačnosti nie je vylúčené situačné klamstvo vo svoj prospech, keďže aj znalčka pripustila snahu skresľovať skutočnosti poškodeným vo svoj prospech. Konajúci súd tak nehodnotil všetky podstatné závery znaleckého dokazovania, ale iba ich časť, ktorá vyznieva v prospech poškodeného a v neprospech obžalovaného.

Na tieto závery znaleckého posudku poukazuje odvolací súd predovšetkým z dôvodu, že výpoveď poškodeného bolo potrebné hodnotiť v celosti s prihliadnutím na obsah všetkých dôkazných prostriedkov, teda aj jeho tvrdenie o držaní rúk hore cca 5 minút, ktoré by určite zaregistroval aj svedok R., čo sa ale nestalo.

Vychádzajúc z doposiaľ rozvedených zistení a zo záverov o preukázaní agresívnejšieho verbálneho správania obžalovaného vo vzťahu k poškodenému pred nastúpením do auta, pričom nie je vylúčené, že obžalovaný udrel raz dáždnikom poškodeného, ktorý úder nemusel registrovať svedok R., odvolací súd uzavrel, že takéto konanie nenapĺňa znaky žalovaného zločinu, ale mohlo by napĺňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Uvedené zistenia potom viedli odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec postúpiť v zmysle § 280 ods. 2 Tr. poriadku príslušnému orgánu na prejednanie priestupku, o ktorom je tento orgán príslušný rozhodnúť. Tento záver bol tak podkladom pre postup podľa § 320 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku, podľa ktorého po zrušení napadnutého rozsudku bola vec postúpená Okresnému úradu Poprad ako orgánu vecne a miestne príslušnému na prejednanie žalovaného skutku.

To boli podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd vyhovel odvolaniu obžalovaného spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.